

"El disseny ha de servir per millorar la vida de la majoria de la gent i no d'una minoria".

ALBERT
PUNSOLA

(/AUTOR/ALBERT-

PUNSOLA-44)

Periodista

Periodista

10/10/2011

Àlex Jiménez és dissenyador i enginyer tècnic en Disseny Industrial. **Jon M. Marín** és llicenciat en Biologia i compta amb experiència com a consultor ambiental i en gestió de projectes. La trobada professional d'aquestes dues visions ha donat com a resultat Nutcreatives, una empresa de disseny que

té com a element distintiu el fet d'anar més enllà de l'estètica de l'objecte. Aquests joves creadors defensen la necessitat de tenir molt en compte el producte en el seu context: els materials de què està fet; els efectes socioambientals que genera; el final del cycle de vida. Tot això sense oblidar la imprescindible funcionalitat.

Com va sorgir Nutcreatives?

Alex Jiménez- L'origen va ser molt espontani. El Jon va contactar amb mi per presentar-nos al concurs de reciclatge de la Generalitat del 2007 i vam fer un projecte que combinava les dues formacions, però sense ànim de continuar més endavant. El projecte va ser seleccionat i a partir d'aleshores la relació professional es va anar consolidant.

Jon M. Marín- Va començar com un *divertimento*, com una prova. Ni tant sols nosaltres crèiem a priori en aquesta sintonia entre una persona que ve d'un món tècnic com és el disseny i una que ve del món científic, la biologia, com és el meu cas. La creació de l'empresa va ser un pas natural que donava continuïtat al que havíem fet abans.

Per què Nut, la nou?

AJ- Havíem de buscar un nom que sonés bé i que es pogués memoritzar. Però també és una metàfora. La nou és un element molt petit que pot generar un sistema tant gran com un arbre.

La funcionalitat del disseny és essencial, però vosaltres no creieu que ho sigui tot. És així?

JM- Busquem la funcionalitat però també allò que no es veu: amb quins materials s'ha fabricat el producte; com s'han fet aquests materials; què passarà amb ells quan el producte ja no serveixi. Tot això també és funcionalitat, però aplicada a tot un sistema.

AJ- El dissenyador no es preocupava mai d'aquests altres aspectes, però pensem que avui en dia ho ha de fer.

(F)

Caldria, doncs, valorar positivament la irrupció de la sostenibilitat en aquest àmbit?

AJ- Té una part bona i una de dolenta. D'entrada és cert que hi ha un gran interès per la sostenibilitat. Si vas, per exemple, a un ajuntament a parlar amb un tècnic i li fas referència a un producte en aquests termes, d'entrada ja t'escolta. I això és important perquè la compra pública ha d'incorporar aquests criteris. Però de vegades tenim dubtes si tot plegat no es queda en una façana. Allò de poder dir per exemple "he comprat un producte sostenible" sense que hi hagi al darrere un interès en saber fins a quin punt és realment així. De manera que algunes vegades una compra pública que passa per sostenible no ho és perquè el responsable no s'ha molestat en comprovar el compliment dels requisits. En aquest sentit la sostenibilitat, igual que l'ecologisme, s'ha convertit en una estratègia de màrqueting de primer ordre. Et venen cotxes ecològics quan per començar, tal com està concebut avui el món de l'automòbil, això és una contradicció. I en el nostre àmbit, en mobiliari urbà o senyalètica, notes que tothom es vol posar una medalla.

JM- En ocasions el fet de ser transparent en aquest tema és contraproduent perquè si diem que fem servir per exemple plàstic reciclat, doncs el client ja pregunta per què i d'on ve. I no és que sigui dolent que faci aquestes preguntes, però en tot cas hem de donar més explicacions que un dissenyador que només se centra en l'estètica i la funció.

(F)

Sempre que hi ha un paradigma diferent -i la sostenibilitat n'és un- les formes de fer han de canviar i això, suposo que ha d'afectar tothom, inclosos els professionals. Hi estariu d'acord?

JM- Sí, el dissenyador ja no és un simple creador d'objectes i està agafant cada cop més el rol de dinamitzador de processos. I, efectivament, tothom qui està al voltant ha de canviar. Igual que encara hi ha clients que no tenen interès també cada cop la gent és més crítica i demanarà més productes ben dissenyats però de veritat i no només de façana.

Podem citar un exemple que il·lustri aquest canvi real en la manera de fer?

AJ- Hi ha una sèrie d'estratègies per fer productes més respectuosos amb el medi i una de les principals és allargar la vida útil d'un objecte que tripliqui la d'un objecte que fa la mateixa funció. És molt millor que un objecte tingui un cert impacte en el medi durant la fase de fabricació però que duri molt de temps, que no pas que sigui més *verd* pel que fa la producció i que no duri gens perquè aleshores s'ha de fer producció més sovint i a la llarga s'acaben generant més costos ambientals.

JM- Sobre la duració cal comentar que en el cas del *packaging* es dona la circumstància que un embolcall de plàstic, per exemple, pot durar molts més anys que l'objecte que està destinat a protegir, quan l'embolcall hauria de ser efímer. Això és absurd.

Surt a compte fabricar objectes que durin més temps?

AJ- Els números surten. Si et compres una cadira que té la vida de cinc cadires pot ser cinc vegades més cara i el fabricant guanyarà el mateix al final. I pensem que la via és aquesta. L'increment de cost ve compensat pel valor afegit de la durabilitat.

JM- I a més les empreses estan venent més serveis que productes: és allò de la impressora de l'oficina, ja no compres només l'objecte sinó el manteniment.

(F)

I l'estètica quin paper ha de jugar en aquesta nova visió del disseny?

AJ- De vegades hi ha dissenyadors -en l'arquitectura també passa moltíssim- que s'han centrat en altres aspectes. És molt respectable però per a nosaltres no és la línia de treball. Tenir un objecte que està ben fet en un sentit complet pot millorar molt la vida. Si prioritges per exemple una estètica molt impactant, que limiti la funcionalitat, o la possibilitat de desmuntar el producte quan acabi el cicle de vida, estàs disparant fora de la diana.

JM- El qui ha de trencar-se el cap realment és el professional però no l'usuari, per a ell tot ha de ser el més senzill possible

Quins objectes poc pensats podem trobar-nos a la nostra vida quotidiana?

AJ- Un exemple paradigmàtic d'objecte no gaire pensat és el comandament a distància. Una persona gran té moltes dificultats per fer-lo servir: ni tan sols el dit entra bé per tocar les tecles. Totes les funcions tenen el seu botó, encara que moltes no es fan servir mai, i generen molt de soroll per a l'usuari.

Vosaltres defenseu la idea de disseny per a tothom...

AJ- De vegades s'ha associat el concepte disseny a coses molt cares i exclusives i és un error perquè tots els objectes han estat dissenyats, els cars i els econòmics. I aquí no sé si és que els dissenyadors no ho hem sabut aclarir, o s'ha fet servir com a estratègia de màrqueting per vendre més car. En qualsevol cas, el disseny ha de servir per millorar la vida de la majoria de la gent i no d'una minoria.

Us agrada posar per escrit les vostres idees. Voleu generar opinió?

JM- No és la nostra finalitat. Escriure serveix per ordenar les pròpies idees.

AJ- Ens ha ajudat també a explicar millor la nostra feina. És important comunicar bé el que t'interessa sobretot al principi de cara als clients

JM- És que en definitiva la feina del dissenyador consisteix en pensar i pensar.

Jon, el fet que tinguis una formació diferent de l'Alex com es rebuda pel client? A banda d'això podries explicar quin és el lligam entre biologia i disseny?

JM- Al principi notes que la gent pensa que no ets l'interlocutor vàlid per parlar de disseny tot i que al final no sé si és una percepció meva o és real. Pel que fa a la segona pregunta, el lligam està establert pel concepte de la biomimètica. Consisteix en fixar-se en la natura i en com soluciona respecte als problemes i intentar-ho aplicar en el procés del disseny. Et pots fixar per exemple en les estructures d'una petxina, o una fulla, o també en sistemes més complexos, com un arbre que creix amb els nutrients que té al voltant, i no els porta de la Xina. En aquest sentit intentem captar quina és aquesta manera de fer dels sistemes i aplicar-la.

AJ- Un bon exemple d'aprendre directament de la natura és el Velcro. El va inventar l'enginyer George De Mestral quan va veure que el seu gos, després de passejar pel camp, venia amb tot de cards enganxats al pèl. El que va fer De Mestral és traspasar aquest principi al món artificial estudiant l'estructura del card. Aquesta idea ens agrada, però nosaltres el que fem és extrapolar la natura més a nivell de sistema, com en el cas del cicle tancat dels nutrients.

Parlem d'algunes de les vostres realitzacions. El banc Relaja, per exemple, dóna la dimensió real de la visió del disseny que va més enllà de l'objecte i que relliga diferents aspectes.

AJ- El Relaja és més un sistema que un objecte. Aquí vam posar en contacte una fàbrica de marbres i granits que generava uns residus que havien d'anar a l'abocador amb un productor, que és una escola taller per a gent amb dificultats d'inserció social. El banc ajuda a reduir residus, dóna feina a una escola taller i ofereix un nou mobiliari urbà de molta durada. S'instal·larà un banc de prova al delta del Llobregat.

JM- Aquí és molt important el concepte de proximitat. Els factors que hi intervenen estan a prop entre ells, al municipi del Prat del Llobregat. És un km 0.

El seient Bones correspon a una altra intenció, d'entrada ja és per a ús domèstic...

AJ- Bones és un projecte fet de cara a un concurs de mobiliari a Yecla al qual ens vam presentar. Es una peça de fusta que té una forma de muntar estàndard però que permet variacions a l'usuari, de manera que cada persona pot crear la seva pròpia forma.

El projecte Passa'l, en canvi, ens torna a l'ús públic amb una intencionalitat clara.

JM- De moment s'ha quedat en el disseny i prou. La idea és crear un punt d'intercanvi que permeti que la premsa gratuïta pugui ser llegida més d'un cop pels usuaris a les parades de transport públic i que al final del dia s'acumulin molts diaris en un punt per fer més fàcil la recollida del residu.

El projecte de la senyalització del patrimoni de Roses ens situa en una altra dimensió de la vostra feina en aquest cas el paisatge. Com va sorgir i quina és la singularitat d'aquesta feina?

AJ- Vam rebre l'encàrrec per treballar en un entorn privilegiat, sens dubte una de les zones més maques de Catalunya. Vam crear un conjunt de peces funcionals que s'integren en el paisatge i per fer-ho vam haver de caminar moltes hores amb arqueòlegs i altres tècnics per conèixer en detall l'entorn.

JM- Ens en vam adonar que el patrimoni era molt ric i això demanava una senyalització molt subtil. Tot i ser un treball diferent dels altres també és un sistema. Així, en el cas del Relaja el sistema era el conjunt d'actors que hi intervenen, aquí a una altra escala també hi ha un determinat nombre d'elements que s'han de posar en relació. I la intenció, en aquesta intervenció territorial va ser facilitar al visitant una determinada manera de passar pels indrets i de veure el que hi ha.

AJ- Vam utilitzar una senyalètica innovadora a través de codis QR. Ens la va proposar una fundació que vol integrar TIC i paisatge. Vam veure que era molt interessant utilitzar aquests codis perquè això permetia treure rètols que feien en algun cas dos metres de llarg. Amb aquest sistema es pot donar molta més informació sobre l'entorn amb menys impacte físic, una informació que, per cert, està elaborada per gent del poble.

(F)

Com és d'important per a vosaltres la col·laboració amb altres professionals?

AJ- La multidisciplinarietat és enriquidora perquè evita veure les coses d'una sola manera. En comptes de simplificar l'equip de treball tendim fer el contrari perquè volem implicar diferents visions.

Us considereu ecologistes?

JM- Nosaltres no som ecologistes practicants, però sí que tenim aquesta sensibilitat integrada en la forma de fer perquè creiem que el disseny ha d'anar per aquí. Aquesta visió potser encara sigui singular en el nostre país, però al Nord d'Europa, no ho és.

AJ- Aquest paísos ens porten distància pel desenvolupament dels marcs legals i també perquè el client que fa encàrrecs li dona importància a aquesta sensibilitat. Al final, és un tot.

Etiquetes: [Catalunya](#) (/etiquetes/catalunya)

[Ecodisseny](#) (/etiquetes/ecodisseny)

Share 0

Tuit

 (<https://plus.google.com/share?url=https%3A//www.sostenible.cat/entrevista/el-disseny-ha-de-servir-per-millorar-la-vida-de-la-majoria-de-la-gent-i-no-duna-minoria-2>)

 (<https://www.sostenible.cat/print/entrevista/el-disseny-ha-de-servir-per-millorar-la-vida-de-la-majoria-de-la-gent-i-no-duna-minoria-2>)

Relacionats

Acte

Hula Hoop - L'experiència en Disseny Circular (/acte/hula-hoop-lexperiencia-en-disseny-circular)

BCD Barcelona Centre de Disseny

Butlletí

Correu electrònic *[Enviaments anteriors \(/newsletter/sostenible\)](/newsletter/sostenible)

(/)

Revista de la **xarxa** de ciutats
i pobles cap a la sostenibilitat

**Diputació
Barcelona**<http://www.diba.cat>[Arxiu \(/arxiu\)](/arxiu)[Continguts per categoria \(/tagclouds/chunk/3\)](/tagclouds/chunk/3)[Continguts per etiqueta \(/tagclouds/chunk/1\)](/tagclouds/chunk/1)[Continguts per municipi \(/tagclouds/chunk/2\)](/tagclouds/chunk/2)[Avís legal \(http://www.diba.cat/avislegal\)](http://www.diba.cat/avislegal)[Contacte \(/formulari/contacte\)](/formulari/contacte)[RSS \(https://www.sostenible.cat/pagina/rss#overlay-context=\)](https://www.sostenible.cat/pagina/rss#overlay-context=)[https://www.facebook.com/Sosteniblecat-146513494888\)](https://www.facebook.com/Sosteniblecat-146513494888)[http://www.twitter.com/xarxasost\)](http://www.twitter.com/xarxasost)[http://youtube.com/xarxasost\)](http://youtube.com/xarxasost)[\(rss.xml\)](#)